

Tema: Kako izabrati odgovarajuću zaporku?

Današnjica bez računala, mobitela, tableta i ostalih čuda tehnike je praktički nezamisliva. Osim što u svakodnevnom životu stalno koristimo informatičku opremu primorani smo pamtiti i korisničke podatke s kojima ostvarujemo pristup uslugama, aplikacijama i servisima. Osnovni korisnički podaci potrebni za pristup su:

- korisničko ime i
- zaporka.

Loše odabrana zaporka i njena loša zaštita može kompromitirati sustav kojem s tom zaporkom pristupate.

U nastavku slijede neke preporuke za dobru/sigurnu zaporku:

- Sastoji se od **kombinacije velikih i malih slova** (a-z, A-Z), **brojeva** (0-9) i **specijalnih znakova** (!@#\$%&/()_+/*?=".,;),
- Sastoji se najmanje od **8 znakova**,
- **Nije riječ u niti jednom jeziku, žargonu, narječju i sl.**,
- Ne temelji se na osobnim podacima, obiteljskim imenima itd.,
- Ne temelji se na:
 - imenima mjeseci ili danima u tjednu,
 - imenima, prezimenima, inicijalima članova obitelji, ljubimaca i sl.,
 - broju registarskih pločica automobila,
 - imenima firme, akronimima i sl.,
 - telefonskim ili faks brojevima,
 - e-mail adresama,
 - korisničkom imenu ili imenu sustava,
 - susjednim tipkama na tipkovnici, višestrukim istim znakom (npr. QWERTY).
- **Lako se pamti.**

Nasuprot tome slaba, loša zaporka ima sljedeće karakteristike:

- Zaporka sadrži manje od osam znakova
- Zaporka je riječ koja se može pronaći u rječniku (hrvatskom, engleskom i dr.)
- Zaporka je riječ koja se često koristi poput:
 - Imena prijatelja, likova iz romana ili filmova itd.,
 - Naredbe i izrazi vezani uz računala, tvrtke, hardver, softver,
 - Rođendani i ostali osobni podaci kao što su adrese i telefonski brojevi,
 - Riječi ili uzorci brojeva poput aaabbb, qwertz, 123321, itd.,
 - Bilo koje od gore navedenih pisano unatrag,
 - Bilo koje od gore navedenih s brojkom ispred ili iza (npr. "zaporka1", "1zaporka"),

Ne koristite istu zaporku ili njenu varijaciju dva ili više puta nego izaberite novu zaporku koja nema nikakve veze sa starom.

Pregled loših zaporki kroz godine dan je u nastavku:

Top 10 Worst Passwords - Historic Analysis

	2021	2015	2010	2005	2000
#1	123456	123456	123456	password	password
#2	123456789	password	password	123456	123456
#3	qwerty	12345	12345678	12345678	12345678
#4	password	12345678	qwerty	abc123	qwerty
#5	1234567	qwerty	abc123	qwerty	abc123
#6	12345678	1234567890	123456789	monkey	monkey
#7	12345	1234	111111	letmein	1234567
#8	iloveyou	baseball	1234567	dragon	letmein
#9	111111	dragon	iloveyou	111111	trustno1
#10	123123	football	adobe123	baseball	dragon

Jedan primjer za kreiranje sigurne zaporkе:

Sigurna zaporka = Ulazna pravila + Korištenje ključne riječi

Ključna riječ – riječ koja će služiti kao osnova za kreiranje zaporkе. Izabire se lako pamtljiva riječ.

Ulazna pravila – pravila koja određuju kako i gdje se pišu određeni znakovi. Određuje ih sam korisnik zaporkе.

Ključna riječ: prosinac (potrebno vrijeme za engl. *brute force* napad 20 sekundi)

Pravilo 1: Svako drugo slovo u zaporki pisati velikim slovom.

Pravilo 2: Iza svakog trećeg znaka u zaporki dodaj broj 7.

Pravilo 3: Ispred prvog znaka dodaj (@), a iza zadnjeg znaka zaporkе dodaj specijalan znak (&).

Ključna riječ + Pravilo 1: pRoSiNaC

Ključna riječ + Pravilo 1,2: pRo7SiN7aC

Ključna riječ + Pravilo 1,2,3: @pRo7SiN7aC& (potrebno vrijeme za engl. *brute force* napad 186 milijuna godina)

Ukoliko sumnjate da su pristupni podaci za pristup Vašem e-mail sandučiću kompromitirani, a tu mail adresu koristite za komunikaciju s Bankom, **što prije promijenite zaporku i po potrebi slučaj prijavite Banci.**

Lijep pozdrav,

Croatia banka d.d.